

Grammatica les 3

Het verbum

Praesens: onvoltooid tegenwoordige tijd: ik loop.

Modi: de manieren waarop het werkwoord gebruikt wordt.

- indicativus: aantonende wijs: hij loopt.
- infinitivus: onbepaalde wijs: lopen.
- imperativus: bevel: loop.

De imperativus:

singularis: stam(e)

pluralis: stam(i)te

1 ^e laudare	2 ^e videre	3 ^e regere	4 ^e audire	5 ^e capere
lauda	vide	reg-e	audi	cap-e
lauda-te	vide-te	reg-i-te	audi-te	cap-i-te

Verbod:

- ne + imperativus: ne audi(te) – luister(t) niet
- noli(te) + infinitivus: noli(te) audire – wil(t) niet luisteren/ luister(t) niet

Bijzondere imperatieven:

dic	- zeg
duc	- leid
fac	- maak/doe
fer	ferte - draag(t)
es	este - wees(t)

De dativus: aan, voor

Gebruik:

- meewerkend voorwerp
- dativus possessivus: mihi est – aan mij is → ik heb
- bepaalde werkwoorden, bv. nocere. Nocet mihi – hij schaadt mij.
- bepaalde bijvoeglijke naamwoorden: ignotus mihi – onbekend voor mij

De vocativus: aangesproken persoon.

Meestal gelijk aan de nominativus. Mannelijk 2^e declinatie: -us → -e

Bijzonderheden mannelijke woorden 2^e decl.:

-ius → -i filius → fili

meus → mi

Decl.	1 ^e		2 ^e M		N		3 ^e M/F		N	
getal	sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.
Nom.	-a	-ae	-us	-i	-um	-a	-s/-	-es	-----	-a
Gen.	-ae	-arum	-i	-orum	-i	-orum	-is	- (i)um	-is	-(i)um
Dat.	-ae	-is	-o	-is	-o	-is	-i	-ibus	-i	-ibus
Acc.	-am	-as	-um	-os	-um	-a	-em	-es	-----	-a
Voc.	-a	-ae	-e	-i	-um	-a	-s/-	-es	-----	-a